

'WHEN A GIRL PLAYS WITH BARBIE, SHE IMAGINES EVERYTHING SHE CAN BECOME' (MATTEL)

Publiceret: 4. marts 2024

Af: Jette Sandager

ABSTRACT

Med udgangspunkt i min egen tiltrækning af glitter diskuterer jeg i dette essay, hvordan glitrende objekter kan forstås som særlige styringsværktøjer. Jeg argumenterer for, at glitter er materialitet såvel som immaterialitet, der drager ved at tiltrække og reflektere lys, men også ved at skabe en attraktiv atmosfære. Gennem en videreudvikling af Foucaults teori om (selv)styring argumenterer jeg således også for, at glitter kan forstås som (im)materialitet, der styrer en bestemt selvstyring; med sine skinnende og affektive kvaliteter styrer glitter vores opmærksomhed og kroppe mod alt det berører. I essayet fokuserer jeg på to specifikke STEM Barbier for at undersøge, hvordan disse glitrende objekter styrer selvstyring mod STEM-uddannelse blandt piger. Jeg konkluderer, at de glitrende STEM Barbier styrer piger til at selvstyre mod STEM-uddannelse gennem en stereotyp adfærd, der paradoksalt udfordrer den kønnede inklusion i STEM som Barbierne skulle producere.

KVINDER, STEM OG GLITTER

Igennem de sidste fire år har jeg igennem en række studier forsøgt at forstå, hvorfor så få piger har en interesse i Science, Technology, Engineering, and Mathematics (STEM), og hvad der påvirker pigers (manglende) interesse i STEM-uddannelse. I Danmark, såvel som i resten af den

vestlige verden, udgør kvinder mindre end en tredjedel af de studerende, der færdiggør en videregående STEM-uddannelse (OECD 2017; UNECSO 2017; Puggaard & Bækgaard 2016). Pigers manglende interesse i STEM-uddannelse, og videre kvinders lave repræsentation i STEM, er anset som et stort problem af en række forskellige årsager. Nogle af disse årsager er en kritisk, global mangel på STEM-kandidater (EU 2012; OECD 2017; UNESCO 2017); kvindeligt talent, der ikke aktiveres til optimering og salg af STEM-produkter (McKinsey 2018); og STEM-produkter, der indeholder et mandligt bias, fordi udgangspunktet for produkternes design, er mandlig erfaring (Perez 2019; Bano 2018; Wachter-Boettcher 2017). De forskellige negative konsekvenser, der knytter sig til pigers lave interesse i STEM-uddannelse, har resulteret i, at der over de seneste år har været et massivt fokus på at finde en løsning på, hvordan vi får flere piger til at interessere sig for STEM-uddannelse (Sandager 2022; Sandager & Ravn 2023).

Hvorfor jeg selv de seneste år har interesseret mig for at undersøge de faktorer, der spiller en rolle i pigers interesse i STEM-uddannelse har langt fra altid været klart – heller ikke for mig selv. Min egen interesse for at gå i retning af STEM-uddannelse har til alle tider været ikke-eksisterende, og jeg deler på mange måder de argumenter for manglende interesse i STEM-uddannelse, som de piger, der har været en del af min forskning udtrykker; de mange matematiske, fysiske, kemiske og biologiske formler, man skal lære for at kunne lykkes som STEM-studerende, er for overvældende (se Sandager 2022; Sandager & Ravn 2023). De kapitale interesser, der er i spil for mange af de aktører, der arbejder for at øge antallet af kvinder i STEM, har jeg heller ikke store ambitioner om at understøtte, selvom jeg ser visse fordele i, at flere private aktører melder sig på banen (se Sandager & Pors 2022; Andersen et al. 2023; Knudsen et al. 2023; Andersen et al. 2021). Og selvom ligestilling og øget diversitet er en vigtig værdi for mig, så er der mange andre steder end STEM-uddannelse, såsom politik,

omsorgsfag, eller ledelse, hvor jeg kunne have arbejdet med udgangspunkt i denne værdi. Så hvorfor piger og STEM-uddannelsesfeltet? På grund af noget så – umiddelbart – uskyldigt som *glitter* (Coleman 2019; 2020; 2022; Seymour 2022; Osgood 2019; Sandager 2022).

STEM-uddannelsesfeltet er over de sidste par år blevet overdynget med store mængder af glitter for at drage flere pigers interesse mod feltet. Blandt andet har vi set STEM-legesæt som *The Sparkly Perfume Lab* (det skinnende parfumelaboratorium) og *Unicorn Science* (enhjørning-videnskab), der opfordrer piger til at lære kemi gennem leg med henholdsvis parfumeproduktion og regnbuefarvet slim, som begge inkluderer skinnende glitter (You*niverse n.d.; Playz n.d.). Vi har også set EU-finansierede kampagner, såsom *Science It's A Girl Thing* (naturvidenskab er en pigeting), der har til hensigt at vise piger, at STEM-uddannelse er sjov og leg, gennem en række billeder af unge kvinder, der grinende kaster rundt med glitrende læbestifter, neglelakker og øjenskygge i et oplyst laboratorium (EU 2012).

Ligesom de store mængder af glitter (måske) drager (flere) piger mod STEM-uddannelsesfeltet, så dragede de mig. Min dragelse mod det glitrende STEM-uddannelsesfelt fandt dog sted på et ubevidst plan, og det var ikke før, jeg mødte glitter som teori – fremfor som den materialitet, vi finder i blandt andet make-up-produkter og lakken på biler, både og motorcykler – at jeg blev opmærksom på, at jeg var draget mod STEM-uddannelsesfeltet, netop fordi det var dækket af glitter. Ifølge Colemans (2019; 2020) teorier om glitter, så er glitter materialitet i form af små skinnende plastikstykker, men det er også immaterialitet, da det vækker en række affekter, relateret til glæde, sjov og fest. Med andre ord, så beskriver Coleman (2019; 2020) altså glitter som (im)materialitet, der drager os gennem positive affekter, som vores kroppe til alle tider har begæret at lade sig opfylde af, hvorfor min krop også lod sig drage mod det glitrende STEM-uddannelsesfelt (se fx Sandager 2021; Ahmed 2010). Nedenfor udfolder jeg

Colemans (2019; 2020; 2022) nuværende teoretisering af glitter som positiv (im)materialitet, samtidig med, at jeg forsøger at placere denne teori i en kontekst af en videreudvikling af Foucaults teorier om styring af selv-styring og udforme ny teori om glitter.

HVAD ER GLITTER? STYRING AF SELVSTYRING

Glitter omgiver os overalt, hele tiden (Coleman 2020). Som introduceret ovenfor, så skinner det fra de forskellige make-up-produkter, vi påfører vores kroppe, og fra genstande i vores omgivelser. Glitter lyser fra butiksdekorationer, særligt i højtider som jule- og nytårssæsonen; det flimrer i pride-optog, hvor det er med til at sætte fokus på seksuelle minoritetsgruppers rettigheder; det blinker fra historien, hvor det blandt andet har gjort glam-rock-bevægelsen og figurer som Ziggy Stardust, Iggy Pop og Gary Glitter berømte; og som jeg vil demonstrere nedenfor, så vibrerer det fra det legetøj, vi giver til vores børn i håbet om at stimulere deres interesse og læring. Selvom glitter omgiver os overalt, hele tiden, og dermed kalder på, at vi kritisk undersøger, hvad det er, og hvad det gør ved os, så er glitter ikke blevet tildelt megen opmærksomhed i forskningen. Med undtagelse af en mindre gruppe miljøforskere, der kritisk har udforsket glitter og dets effekter på naturen og biodiversiteten (fx Yurtsever 2019; Tagg & Ivar do Sul 2019; de Araújo 2019), så er glitter på det nærmeste ignoreret som forskningsobjekt. Indenfor samfundsvidenskaberne findes der således kun ganske lidt forskning, der afsøger glitter og dets sociale effekter.

“SELVOM GLITTER OMGIVER OS OVERALT, HELE TIDEN, OG DERMED KALDER PÅ, AT VI KRITISK UNDERSØGER, HVAD DET ER, OG HVAD DET GØR VED OS, SÅ ER GLITTER IKKE BLEVET TILDELT MEGEN OPMÆRKSOMHED I FORSKNINGEN.”

En mindre gruppe af samfundsvidenskabelige forskere har dog kastet deres opmærksomhed på glitter. Som allerede præsenteret, så har Coleman (2020) argumenteret for, at glitter er en positiv (im)materialitet, der lokker og drager os. I forlængelse af Colemans (2020) argument,

har Seymour (2022) konkluderet, at glitter ligeledes er en virtuel materialitet, men en virtuel materialitet, der involverer de samme positive immaterielle karakteristika som den ikke-virtuelle glitter. Seymour (2022) viser, blandt andet, hvordan virtuel glitter er repræsenteret i store mængder i animerede børnefilm og serier, hvor den bruges til at skabe glæde, sjov og fest. Vi finder således den virtuelle glitter i *Trolls*-filmene, hvor en lille nøgen trolde, Guy Diamond, og hans søn, Tiny Diamond, to såkaldte glittertrolde, hvis kroppe er dækket i sølvfarvet glitter, render rundt og skyder glitter for at neutralisere al negativitet og skabe fest og glæde omkring sig (DreamWorks, n.d.) (se Figur 1).

Figur 1: Billede af Guy Diamond og Tiny Diamond

Vi finder også den virtuelle glitter i serien *Glitter Force*, hvor vi møder ”en magisk gruppe af fem piger” (Netflix n.d., egen oversættelse), der præcis ligesom glittertrolde, bekæmper ondskab ved at kaste festligt glitter på denne (se Figur 2). De fem piger lever i en verden, som konstant udfordres af en række eventyrlige fjender, der truer med at ødelægge den gode stemning. Men disse fjender, og den fare de skaber, elimineres nemt, når de rammes af den glitter som pigerne har gemt i et lille hjerteformet skrin.

Figur 2: Billede af *Glitterforce*

Ligesom Seymours (2022) glitterforskning, så er min egen glitterforskning inspireret af Colemans (2020) teori om glitter som positiv (im)materialitet. Men i min egen forskning, fokuserer jeg i høj grad på glitter som en materialitet, der i kraft af sine funkende overflader "reflekterer lys fra forskellige vinkler, så det skinner" (Coleman 2020: 1, egen oversættelse). Jeg er således optaget af, hvordan glitter ikke alene lokker og drager os gennem positiv affekt, men også gennem refleksion af lys, og dermed sensoriske påvirkninger af vores syn; når glitter reflekterer lys, så sikrer det, at vores syn og opmærksomhed drages mod alt det, den dækker, samtidig med, at den distraherer vores opmærksomhed væk fra alt det, den ikke dækker, da dette efterlades i mørke (Sandager 2022; se også Bille & Sørensen 2007).

Figur 3: Billede fra *Sex and the City*

For at eksemplificere, hvordan glitter er materialitet, der tiltrækker lys og dermed syn, samtidig med, at den efterlader alt andet i mørke, har jeg ovenfor indsat et screenshot fra HBO-serien *Sex and the City*, der om noget er synonym for glitter og glamour. I denne serie er der blandt andet en scene, hvor seriens hovedkarakter, Carrie Bradshaw, pludselig bliver draget af en glitrende diamantring, der er placeret på fingeren af en anden karakter, Samantha Jones. De to karakterer befinder sig i midt i en samtale, omgivet af Manhattans larm og mange alternative sensoriske indtryk, da Carrie Bradshaw pludseligt og hovedrystende udbryder "Jeg er ikke sikker på, hvad du lige sagde, for jeg blev midlertidigt blændet af et smykke!" (SATC, HBO, sæson 2, episode 5, egen oversættelse) (se Figur 3). Således understreger eksemplet, hvordan glitrende genstande, formår at tiltrække lys, syn og opmærksomhed, samtidig med, at de efterlader alt andet, såsom lyd og samtale, ubemærket hen. Til dette skal nævnes, at diamanten er en af de mest klassiske glittergenstande; denne dyrebare, glitrende sten har i årtier været brugt til at signalere såvel som tiltrække opmærksomhed mod rigdom, magt og prestige. Derudover, så bærer den en række seksuelle konnotationer i kraft af at være det ultimative symbol på mandens begær for kvinden og hendes troskab, blandt andet jævnfør Marilyn Monroes berømmede sang *Diamonds are a girl's best friend*, hvor hun beskriver diamanten som en bedre og mere stabil valuta end noget andet i kvindens relation til manden. Der kan således være flere lag i Carrie Bradshaws fascination og forblindelse af den glitrende diamantring, om end refleksion af lys er et lag.

Med udgangspunkt i ovenstående, kan det konkluderes, at jeg primært læser den immaterielle dimension af glitter som en sensorisk påvirkning af synet, hvorfor en kombination af de forskellige teoretiseringer af glitter efterlader glitter som (im)materialitet, der lokker og drager gennem positiv affekt såvel som sensorisk påvirkning af synet. Idet glitter lokker og drager

gennem positiv affekt og sensorisk påvirkning af synet, så argumenterer jeg i dette essay også for, at glitter er en (im)materialitet, der kan anvendes til at styre selvstyring. Med dette argument placerer jeg glitter i en kontekst af Foucaults governmentalitets-teorier, eller rettere i videreudviklingen af disse teorier, nemlig affektiv (fx Bjerg & Staunæs 2013; Sandager 2021; Kantola et al. 2018) eller sensorisk (fx Hamilton 2020) governmentalitet, som jeg udfolder i nedenstående afsnit.

AFFEKTER, SANSERNE OG (SELV)STYRING

Foucaults (1982, 1988, 1991) oprindelige governmentalitetsbegreb dækker over, at der produceres en række sproglige sandheder om, hvordan man skal opføre sig for at gøre sig genkendelig som et 'rigtigt' subjekt, og dermed kunne nyde godt af de sociale privilegier, der tildeles sådanne 'rigtige' subjekter (se også Rose 1996; 1999; Dean 2010). Som eksempel, demonstrerede Foucault (1990) i sit arbejde med subjektivitet, hvordan tidlige lærebøger i medicin skabte sproglige sandheder om rigtig seksualitet som noget, der bestod i tiltrækningen mellem to forskelligt kønnede kroppe (heteroseksualitet), hvorfor tiltrækning mellem to ens kønnede kroppe (homoseksualitet) blev betragtet som forkert. Således satte de sproglige sandheder, der blev skabt i de tidlige lærebøger normative standarder for, hvordan subjekter skulle opføre sig for at kunne blive genkendelige som 'rigtige' seksuelle subjekter, og dermed for, hvorledes subjekter skulle styre deres egen seksuelle adfærd, hvis de ikke ønskede at blive stemplede som 'forkerte' afvigere. Med andre ord, så styrede de sproglige sandheder en bestemt selvstyring mellem subjekter, da subjekter generelt ønsker inklusion i fællesskabet gennem adfærd, der er genkendelig som 'rigtig'.

I nyere tid, har forskere udviklet Foucaults oprindelige teorier til nye teorier om *affektiv* governmentalitet, et begreb, der dækker over, at det ikke kun er sproglige sandheder, der styrer selvstyring, men også affekt, bredt forstået som følelser. Subjekter styrer således væk fra objekter og situationer, der får dem til at føle ubehag, ligesom de modsat styrer henimod objekter og situationer, der får dem til at føle behag (Sandager 2021; se også Sandager & Ravn 2023). Dermed kan vækkelsen af affekt aktivt bruges til at styre subjekter til at selvstyre bestemte former for adfærd. I deres arbejde med skole og uddannelse, viser Bjerg og Staunæs (2011) for eksempel, hvordan vækkelsen af negativ skam aktivt bruges i samtaler

mellem lærere og elever for at få elever til at selvstyre den læringsadfærd, der ønskes af lærerne. Lærerne udskammer de typer af adfærd, de ikke finder fordelagtige for elever at udføre, hvorfor eleverne også styrer uden om disse ubehagelige typer af adfærd (se også Knudsen 2010). Modsat demonstrerer Ahmed (2010) i sit arbejde med positiv lykke, hvordan denne affekt styrer subjekter mod alt, hvad den investeres i. Som et eksempel, viser hun, hvordan subjekter indgår i (det heteronormative) ægteskab, da denne konstellation er investeret med et løfte om lykke, og dermed fremstår som en behagelig institution (Ahmed 2010). Som en gren af den affektive governmentalitet finder vi yderligere *sensorisk* governmentalitet (Hamilton 2020). Denne type governmentalitet opererer gennem sensoriske påvirkninger, forstået som en slags affektive påvirkninger, men eksterne af slagsen, da de relateres til de fysiske sanser (se Beyes et al. 2022), fremfor de kropslige/psykologiske tilstande, som følelser ofte tilskrives (fx Tomkins 2005). Således er sensorisk governmentalitet en type governmentalitet, der styrer selvstyring ved at tillade subjekter bestemte oplevelser af, hvordan deres omgivelser ser ud, lyder, lugter, smager, etc., og dermed også ved at give subjekter en bestemt forståelse af verden, og hvordan denne verden skal navigeres (Hamilton 2020).

Med tanke på, at affektive/sensoriske påvirkninger styrer selvstyring, så må glitter – med dets produktion af netop disse – kunne forstås som en positiv, skinnende materialitet, der styrer selvstyring. Således kan glitter anvendes som led i produktionen af styringsværktøjer, som skal styre en bestemt selvstyring mellem subjekter. I den resterende del af dette essay forfølger jeg dette argument i en kontekst af glitrende STEM-Barbier. Jeg læser altså disse glitrende STEM-Barbier som styringsværktøjer, der er produceret inklusive glitter, for at stimulere pigers interesse og engagement i STEM-uddannelse gennem leg med Barbie (se Sandager 2022).

“JEG LÆSER ALTSÅ DISSE GLITRENDE STEM-BARBIER SOM STYRINGSVÆRKTØJER, DER ER PRODUCERET INKLUSIVE GLITTER, FOR AT STIMULERE PIGERS INTERESSE OG ENGAGEMENT I STEM-UDDANNELSE Gennem LEG MED BARBIE.”

GLITRENDE STEM-BARBIER SOM STYRINGSVÆRKTØJER

Som det allerede er beskrevet, så ser vi netop nu, en massiv brug af glitter i STEM-uddannelsesfeltet, og særligt i udformningen af glitrende STEM-legetøj, såsom Mattels STEM-Barbier, der skal få piger til at udvikle interesse i STEM-uddannelse (Sandager 2022; Sandager & Pors 2022). I dette afsnit analyserer jeg to specifikke STEM-Barbier for at se, hvordan deres design inkluderer glitter. Mere specifikt, så fokuserer jeg på *Computer Engineer Barbie* (computer-ingeniør-Barbie) og *STEM Kit Barbie* (STEM-legesæt-Barbie), da disse to STEM-Barbier fremstår som repræsentative for den store række af STEM-Barbier og brugen af glitter i disse Barbier (se Mattel n.d.). Essayet har således ikke til intention at lave en fyldestgørende analyse af alle de glitrende STEM-Barbier, der er på markedet, men med analysen af udvalgte eksempler at provokere til videre diskussion af de farer og potentialer, der ligger hængemt i brugen af glitter og glitrende objekter som styringsværktøjer.

Figur 4: Billeder af Computer Engineer Barbie

Alle Mattels STEM-Barbier, involverer glitter i mere eller mindre implicit eller eksplicit grad (se Mattel n.d.). De har således Barbies varemærke, langt skinnende (ofte lyst) plastikhår, og de fleste af dem bærer også transparente, lysreflekterende plastiksikkerhedsbriller. Med *Computer Engineer Barbie*, der er afbilledet ovenfor, er brugen af glitter særligt eksplicit. Udover langt, skinnende, lyst plastikhår, så er *Computer Engineer Barbie* nemlig klædt i glitter fra top til tå. Hun bærer stramme sorte jeans med flimrende, indvævede guldtråde, ligesom hun er iført en t-shirt, der er printet med lyserøde firkanter, der er drysset med glitter. Som

det ses af billederne nedenfor, så mimer de lyserøde firkanter knapperne på et tastatur, hvorfor brugen af glitter i *Computer Engineer Barbie* også kommer til at tiltrække særligt syn og opmærksomhed til teknologifeltet og teknologiprodukter. *Computer Engineer Barbie* har yderligere en lyserød bærbar computer med glitterstykker i, en skinnende sølvtaske med glitter på siden, samt en smartphone med blinkende glasskærm (se Figur 4). På trods af, at *Computer Engineer Barbie* kommer med en række teknologisk udstyr, og dermed kunne bruges til at styre piger mod legeaktiviteter, der er relateret til teknologiske opgaver såsom kodning og programmering, så opfordrer hun til ganske andre aktiviteter. I bogen *Barbie: I Can Be A Computer Engineer* (Barbie: Jeg kan være en computerprogrammør) (Marenco 2013), hvor *Computer Engineer Barbie* og hendes arbejde præsenteres, beskrives det således, hvordan hun arbejder på at få "en robot-hundehvalp til at udføre nuttede tricks", men da en anden Barbie spørger om hun må lege med denne hundehvalp, svarer *Computer Engineer Barbie* grinende, at hun "kun designer idéerne", da hun har brug for "Stevens og Brians hjælp til at lave det hele til et rigtigt spil" (egen oversættelse). *Computer Engineer Barbie* er altså ikke engageret i teknologiske aktiviteter som kodning og programmering, men derimod i æstetiske designaktiviteter, som hun skal have hjælp til at realisere teknologisk af en gruppe teknikkyndige mænd.

I lighed med *Computer Engineer Barbie*, så er *STEM Kit Barbie*, der er afbilledet nedenfor, fyldt med glitter. *STEM Kit Barbie* kommer med et komplet legesæt, som piger kan bruge til at eksperimentere med forskellige STEM-aktiviteter. Alle materialer, der følger med hende, er lavet i skinnende plastik, der reflekterer lys, og dermed glitrer, som det er beskrevet af glitterteorien. *STEM Kit Barbie* inkluderer således en farverig manual i blankt materiale, som guider piger til, hvordan de kan bygge en skoreol, hvor de så kan placere skinnende cellofanklistermærker af (deres) sko med påsatte funklende diamanter og ædelstene. Derudover, så guider manualen piger til at konstruere en vaskemaskine, hvori de kan vaske (deres) hjemmesyede kjoler, som manualen ligeledes guider piger til at designe ved hjælp af forskellige kemiske eksperimenter (se Figur 5). Med sit fokus på æstetiske designaktiviteter, deler *STEM Kit Barbie* altså et fokus med *Computer Engineer Barbie*, der ligeledes er engageret i denne type aktiviteter.

Figur 5: Billeder af STEM Kit Barbie

Som ovenstående analyse viser, så er de STEM-Barbier, der er udformet for at få flere piger til at udvikle interesse i STEM-uddannelse fyldt med glitter. Når vi tænker glitter som en positiv, skinnende (im)materialitet, så må produktionen af glitrende STEM-Barbier også være ganske effektiv i forhold til at få piger til at selvstyre mod deltagelse i STEM-uddannelse; den positive affekt må drage pigers kroppe, ligesom den skinnende materialitet vil lokke deres syn og opmærksomhed, mod leg og læring med glitrende STEM-Barbier, og med lidt held, så udmønter dette sig i en interesse for at udforske STEM-uddannelse yderligere. Selvom man kan lave denne optimistiske læsning, så vil jeg i de følgende afsnit stille mig skeptisk overfor de effekter glitteret i STEM-Barbierne faktisk har. Det gør jeg ved at stille følgende spørgsmål: Hvad er det for nogle idealer, de glitrende STEM-Barbier opstiller? Hvilke kønnede stereotyper er implicit i disse idealer? Og hvilken betydning vil disse have for den (potentielle) øgede repræsentation af kvinder i STEM? Jeg spørger således ind til de sociale effekter af glitter, som forskningen endnu kun har beskæftiget sig med i meget begrænset omfang.

USTYRLIG STYRING OG EN (RE)PRODUKTION AF STEREOTYPER

Når vi kigger på de glitrende STEM-Barbier, så kan man argumentere for, at de styrer en bestemt selvstyring blandt de piger, der leger med dem. Man kan således argumentere for, at de glitrende STEM-Barbier drager pigers kroppe mod noget ganske bestemt, ligesom de lokker deres syn og opmærksomhed mod noget helt særligt. På den positive side, så kan man sige, at alle de glitrende STEM-Barbier er kvinder, hvorfor de også tillader piger at opleve kvinder som subjekter, der kan indgå i og udføre STEM-arbejde. På den måde, så medvirker de glitrende STEM-Barbier til at sætte normative standarder for, at 'rigtige' kvinder kan indgå i STEM-arbejde lige så vel som mænd kan. På den knap så positive side, så sætter de glitrende STEM-Barbier yderligere normative standarder for, hvordan 'rigtige' kvinder kan indgå i STEM-arbejde, og ikke mindst hvordan de skal se ud, når de indgår. Og disse standarder er meget stereotypet kønnede, hvilket jeg uddyber, og diskuterer implikationerne af, nedenfor.

“PÅ DEN KNAP SÅ POSITIVE SIDE, SÅ SÆTTER DE GLITRENDE STEM-BARBIER YDERLIGERE NORMATIVE STANDARDER FOR, HVORDAN 'RIGTIGE' KVINDER KAN INDGÅ I STEM-ARBEJDE, OG IKKE MINDST HVORDAN DE SKAL SE UD, NÅR DE INDGÅR.”

Idealerne, der opstilles af de glitrende STEM-Barbier, sætter en normativ standard for, at 'rigtige' kvinder engagerer sig i STEM-arbejde, der involverer æstetiske designaktiviteter fremfor (maskulint) kønnede STEM-aktiviteter som kodning og programmering. Yderligere, så sætter de normative standarder for, at 'rigtige' kvinder er engageret i STEM-arbejde, der indbefatter konstruktionen af sko-reoler, vaskemaskiner, samt hjemmesyning af kjoler, der kan vaskes i de konstruerede vaskemaskiner. Sidst, så sætter de glitrende STEM-Barbier normative standarder, der inkluderer, at 'rigtige' kvinder i STEM ejer og har lyst til at fremvise deres sko med påsatte funkende diamanter og ædelstene. De kønnede idealer, som de glitrende STEM-Barbier opstiller, må i høj grad siges at være stereotype (se Coyle & Liben 2018). Traditionelt set, så er kvinder blevet set som subjekter, der varetager de største dele af husholdningen, inklusiv den tøjvask, som den glitrende *STEM Kit Barbie* opfordrer til. Ligeså er kvinder blevet

set som subjekter, der har større interesse i mode og beklædning, og dermed i de æstetiske designaktiviteter, som glitteret i både *Computer Engineer Barbie* og *STEM Kit Barbie* styrer pigers krop, syn og opmærksomhed mod, end mænd har (Thébaud et al. 2019).

“NÅR DE GLITRENDE STEM-BARBIER STYRER PIGER TIL AT SELVSTYRE EN STEREOTYP, KØNNET ADFÆRD, SÅ MÅ DET OGSÅ BETYDE, AT DE STYRER EN UDVIKLING HENIMOD EN ØGET REPRÆSENTATION AF KVINDER I STEM PÅ BAGGRUND AF EN STEREOTYP, KØNNET ADFÆRD.”

Når de glitrende STEM-Barbier styrer piger til at selvstyre en stereotyp, kønnet adfærd, så må det også betyde, at de styrer en udvikling henimod en øget repræsentation af kvinder i STEM på baggrund af en stereotyp, kønnet adfærd. Lykkes de glitrende STEM-Barbier med deres styringsambitioner, så styrer de altså på en øget repræsentation af kvinder i STEM, der er lige så inkluderende som den er ekskluderende. Ved at opstille stereotype, kønnede idealer, der bryder med maskulin dominans i STEM, så skaber de glitrende STEM-Barbier nemlig mulighed for, at piger, der har svært ved at identificere sig med maskulint kønnet STEM i højere grad vil kunne se sig selv som en del af STEM, og dette vil naturligt åbne op for, at en ny type pige, og på længere sigt kvinde, vil kunne identificere sig som STEM-arbejder. Men samtidig, så vil sådanne stereotype, kønnede idealer også lukke ned for, at andre typer af piger og kvinder vil kunne se sig selv som STEM-arbejdere, da mange piger og kvinder afviger fra stereotypen. En majoritet af piger og kvinder gør i dag deres køn på måder, der udfordrer netop de stereotype, kønnede idealer, som de glitrende STEM-Barbier opstiller. Min egen forskning i pigers interesse i STEM-uddannelse viser for eksempel, at de piger, der har interesse i STEM-uddannelse, ikke har interesse i at deltage i et stereotyp, kønnet STEM-uddannelsesfelt fyldt med glitter og stereotype, kønnede aktiviteter. De piger, der udtrykker interesse i STEM-uddannelse forklarer, at deres interesse i STEM-uddannelse beror på deres begejstring for (maskulint kønnede) vilde eksperimenter, dissekering af døde dyr, og beskidte udgravninger i naturen, og altså det modsatte af alt det som de glitrende STEM-Barbier fremstiller (Sandager 2022; Sandager & Ravn 2023).

Tager vi ovenstående argumenter i betragtning, så ser det ud til, at de glitrende STEM-Barbier styrer på en række potentielle effekter. De kan styre (1) en større, men stadig ekskluderende repræsentation af kvinder i STEM, da denne større repræsentation vil bero på en homogen, stereotyp, kønnet adfærd, som nogle piger og kvinder ikke vil kunne se sig repræsenteret i. Eller de kan styre (2) en stagneret repræsentation af kvinder i STEM, da kun et fåtal af piger vil indtræde i det stereotype STEM-uddannelsesfelt, som de glitrende STEM-Barbier er med til at konstituere. Faktisk vil de piger, der på nuværende tidspunkt har en interesse i STEM-uddannelse med stor sandsynlighed styre væk fra dette felt, da det udfordrer alt det, der vækker deres interesse for STEM-uddannelse. Denne sidste pointe betyder, at de glitrende STEM-Barbier faktisk også kan styre (3) en regression i forhold til kvinders repræsentation i STEM, da de potentielt kan få piger, der har haft interesse i STEM-uddannelse til at søge væk fra sådan uddannelse, da de ikke længere vil finde den interessant. Hvilke af scenarierne, der er mest realistisk, er svært at spå om, men uanset, så styrer de glitrende STEM-Barbier en række andre effekter end dem, de er intenderede til at styre, idet de er intenderede til at styre en kønnet inklusion og diversitet i STEM, fremfor eksklusion og homogenitet. En ting er dog sikkert, og det er, at glitrende STEM-Barbier styrer en ustyrlig (selv)styring, ligesom den er dømt til at styre en række effekter, der udfordrer skabelsen af den kønnede inklusion og diversitet, som de glitrende Barbier skulle styre. Vi kan således ikke forudse, hvilke (modsatrettede) resultater, der vil komme ud af de glitrende STEM-Barbier.

“VI KAN SÅLEDES IKKE FORUDSE, HVILKE (MODSATRETTEDE) RESULTATER, DER VIL KOMME UD AF DE GLITRENDE STEM-BARBIER.”

GLITTERS GLITRENDE POTENTIALER?

I denne analyse har jeg teoretiseret glitter som positiv, skinnende (im)materialitet, der lokker og drager, både ved at tiltrække lys og dermed syn, men også ved at skabe en attraktiv positiv atmosfære af sjov, fest og glæde. Ved hjælp af en videreudvikling af Foucaults teorier om (selv)styring, har jeg yderligere argumenteret for, at glitter kan ses som (im)materialitet, der

styrer en bestemt selvstyring; glitter drager vores opmærksomhed gennem skinnende materialitet, og det lokker med sin produktion af positiv affekt vores kroppe, mod alt det, som det berører. Således kan glitrende objekter også forstås som styringsværktøjer, der styrer en bestemt selvstyring blandt subjekter. I essayet har jeg læst glitrende STEM-Barbier som styringsværktøjer, der skal styre pigers selvstyring mod det STEM-uddannelsesfelt, der over de sidste år er blevet overdyngnet med glitter, for at sikre, at vi får flere kvinder i STEM. Men jeg har også læst dem som styringsværktøjer, der styrer piger til at selvstyre mod STEM-uddannelsesfeltet på baggrund af kønnede stereotyper, hvorfor de med stor sandsynlighed vil modvirke den kønnede inklusion og diversitet i STEM, som STEM-Barbierne egentlig er intenderede til at styre. Jeg har således udført en kritisk læsning af glitters sociale effekter, og en læsning som peger på, at glitter er en (im)materialitet med modsatrettede styringseffekter.

"PÅ TRODS AF MIN KRITISKE LÆSNING, SÅ PEGER DEN TEORETISERING AF GLITTER, JEG HAR LAVET I ESSAYET, PÅ, AT DER ER STORE POTENTIALER I GLITTER, GRUNDET DETS LOKKENDE OG DRAGENDE KVALITETER."

På trods af min kritiske læsning, så peger den teoretisering af glitter, jeg har lavet i essayet, på, at der er store potentialer i glitter, grundet dets lokkende og dragende kvaliteter. Vi må således spørge os selv om glitter og glitrende objekter gennem anderledes brug i STEM-Barbier kan skabe en øget kønnet inklusion og diversitet i STEM? Kan vi for eksempel bruge glitter til at styre piger til at selvstyre mod et andet og mindre stereotyp, kønnet STEM-uddannelsesfelt? Hvordan ville vi kunne gøre det? Derudover, så bør vi spørge os selv, om glitrende objekter kan forstås som almene styringsværktøjer? Kan glitter for eksempel også bruges til at drage flere drenge mod uddannelse indenfor de omsorgsfag, hvor mænd på nuværende tidspunkt er massivt underrepræsenterede, samtidig med, at vi lever i et samfund, der skriger på flere pædagoger og sygeplejersker? Teorierne bag glitter peger på, at det er en feminint kønnet (im)materialitet (Coleman 2019; 2020; se også Sandager 2022; Sandager & Pors 2022), men drenge og mænd bliver vel også lokket og draget af glitter, for eksempel i form af glitrende lyssværd, eller den skinnende lak på hurtige biler, både og motorcykler? Eller måske faktisk

bare i form af de glitrende STEM-Barbier? For hvorfor egentlig glitrende biler, både og motorcykler, hvis ikke glitrende STEM-Barbier? På trods af min kritiske læsning af glitter i dette essay, så afrunder jeg det altså med at åbne op for og opfordre til, at vi afsøger glitter og dets sociale effekter yderligere. Således håber jeg, at flere samfundsvidenskabelige forskere kunne have interesse i at undersøge, hvorvidt vi kan udnytte de potentialer, der absolut ser ud til at ligge hengemt i glitter, på nye og mere konstruktive måder.

LITTERATUR

Andersen, N. Å., H. Knudsen, H. & J. Sandager (2023). Potentialising the potential: Dream of everything you can become, and become everything you dream of. *European Educational Research Journal*. <https://doi.org/10.1177/14749041231167063>

Andersen, N. Å. H. Knudsen, J. Sandager (2021). Enfalte dein whares Potential: Zur einer paradoxalen Umformung des pädagogischen Medium. I (red. Binder, U. & F. K. Krönig) *Paradoxien (in) der Pädagogik*. Weinheim : Beltz Juventa.

Beyes, T., B. Cnossen, B. K. Ashcraft & N. Bencherki (2022). Who's afraid of the senses? Organization, management and the return of the sensorium. *Management Learning*, 53(4): 625–639.

Coleman, R. (2019). *Glitter: A methodology of following the material*. MAI: Feminism and Visual Culture, 4.

Coleman, R. (2020). *Glitterworlds: The future politics of a ubiquitous thing*. MIT Press.

Coleman, R. (2022). *Worlding with Glitter: Vibrancy, Enchantment and Wonder*. In *Methodologies of Affective Experimentation*. Cham: Springer International Publishing.

Coleman, R. & Osgood, J. (2019). PhEMaterialist encounters with glitter: the materialisation of ethics, politics and care in arts-based research. *Reconceptualizing Educational Research Methodology*, 10(2-3), 61–86.

de Araújo, V. N. (2019). *Shimmery waste: A queer critique of the narratives on glitter pollution* (Doctoral dissertation, Central European University).

Dean, M. (2010). Governmentality: Power and rule in modern society. London, UK: Sage Publications

DreamWorks (n.d.). <https://www.dreamworks.com/trolls/explore/guy-diamond> (siden er besøgt 18.05.2023)

EU (2012). <https://www.youtube.com/watch?v=iuJ1zp-QT8o> (siden er besøgt 22.02.2022)

Foucault, M. (1979) Governmentality. I Faubion J. D. (red.) Essential works of Foucault 1954-1984 Volume 3 6. London, UK: The New Press: 201–222.

Foucault, M. (1982) The Subject and Power. Critical Inquiry 8(4): 777–795.

Francis, B. (2010) The Gendered Subject: students' subject preferences and discussions of gender and subject ability. Oxford Review of Education, vol. 26(1): 35-48

Hamilton, S. N. (2020) Introduction: Sensuous governance. The Senses and Society, 15 (1): 1-8.

HBO

(n.d.). <https://www.hbomax.com/dk/da/series/urn:hbo:series:GVU2cAAPSJoNJhsJATt6> (side besøgt 18.05.2023)

Knudsen, H. (2010). Har vi en aftale – Magt og ansvar i mødet mellem skole og forældre. Frederiksberg: Nyt Fra Samfundsvidenskaberne.

Knudsen, Hanne, N. Å. Andersen & J. Sandager (2023). Du bør drømme om alt du kan blive, og blive alt, hvad du drømmer om. I (red.) Knudsen, Knudsen, H., J. E. Kristensen & J. B. Nielsen. Leg på Spil i Pædagogik og Uddannelse. København: Akademisk Forlag.

Marenco, S. (2013). I can be a computer engineer. Random House.

Mattel (n.d.). <https://shop.mattel.com/collections/career-dolls> (side besøgt 19.05.2023)

Mattel (2018). Imagine The Possibilities. <https://www.youtube.com/watch?v=u7XTJSDFJbs> (side besøgt 19.05.2023)

McKinsey (2013). How to attract US women to the science. Report, McKinsey.

Netflix (n.d.). <https://www.netflix.com/dk-en/title/80057968> (side besøgt 18.05.2023)

- OECD (2017). The Pursuit of Gender Equality – An uphill Battle. Paris: OECD, 2017.
- Perez, C. (2019) Invisible Women: Exposing Data Bias in a World Designed for Men. London: Penguin.
- Playz. (n.d.). [https://www.amazon.com/Playz-Unicorn-Crystals-Science Experiments/dp/B07TYFVYYY](https://www.amazon.com/Playz-Unicorn-Crystals-Science-Experiments/dp/B07TYFVYYY) (side besøgt 06.11.2020)
- Sandager, J. (2021). Mentoring as affective governmentality: Shame, (un)happiness, and the (re)production of masculine leadership. *Gender, Work & Organization*, 28(4): 1304-1322.
- Sandager, J. & J. G. Pors (2022). Ghostly Mirroring: How Taxidermy Could Teach us Something Important About Current Attempts to Inspire STEM Aspirations in Young Women. I Mifsud, D. (red.), *Narratives of Educational Leadership: Representing Research via Creative Analytic Practices* (s. 199-221). Singapore: Springer. *Educational Leadership Theory*.
- Sandager, J. (2022). Glitter, Glamour, and the Future of (More) Girls in STEM: Gendered Formations of STEM Aspirations. Copenhagen Business School [Phd]. PhD Series No. 18.2022
- Sandager, J. & S. Ravn (2023). Affected by STEM? Young girls negotiating STEM presents and futures in a Danish school, *Gender and Education*, DOI: 10.1080/09540253.2023.2206841
- Seymour, N. (2022). *Glitter*. London: Bloomsbury.
- Tagg, A. S., & J. A. I. do Sul (2019). Is this your glitter? An overlooked but potentially environmentally-valuable microplastic. *Marine pollution bulletin*, 146: 50-53.
- Tan, E., A. C. Barton, H. Kang, & T. O'Neill (2013). Desiring a career in STEM-related fields: how middle school girls articulate and negotiate identities-in-practice. *Journal of Research in Science Teaching*, 50(10): 1143-1179.
- Thébaud, S., S. Kornrich, S. & L Ruppner (2021). Good Housekeeping, Great Expectations: Gender and Housework Norms. *Sociological Methods & Research*, 50(3): 1186–1214.
- Tomkins, S. (1995). *Shame and its sisters: A Silvan Tomkins reader*. Duke University Press.
- UNESCO (2017). *Cracking the code: Girls' and women's education in science, technology, engineering and mathematics (STEM)*. Report, UNESCO, 2017.

Wachter-Boettcher, S. (2017) Technically wrong: sexist apps, biased algorithms, and other threats of toxic tech. WW Norton & Company.

You*niverse. (n.d.). <https://www.amazon.com/Youniverse-Create-Sparkling-PerfumeHorizon/dp/B07...> (side besøgt 19.05.2023)

Yurtsever, M. (2019). Tiny, shiny, and colorful microplastics: Are regular glitters a significant source of microplastics? Marine pollution bulletin, 146: 678-682.